

ШАНОВНІ ДОБРОЧИНЦІ!

В Україні лютує війна і навіть складно описати що ми нині переживаємо. Війна приносить за собою кров, розруху і біль від втрат. Тому наш низький уклін тим, хто допомагає сьогодні нашій Вітчизні встояти у цю важку днину. Зокрема добродію Віктору Рудю (Ridgewood, N.J.), який жертовно і по княжому сяг-

нув власної кишені для потреб ЗСУ та гуманітарну допомогу потребуючим в Україні. Ми щиро вдячні Вам за цікавість історичною Батьківщиною. Правдиво бажаємо Вам всіляких гараздів та гарного самопочуття!

Влас.інформ.

Дорогі Друзі!

Від імені Товариства Укрїнської Мови ім. Шевченка (ТУМ-США) щиро вітаємо Вас і Ваших рідних із 35-ю Річницею Відновлення Незалежності України. Хоч як тяжко для українського народу в цей неспокійний час, але їхній героїчний захист своєї держави є подивугідний!

Зі своєї сторони українські поселення по всіх місцевостях США невпинно збирають кошти на поміч Україн та її народу. Впливаємо на уряд та різні організації, щоб припинити жорстокий напад ворога.

Надіємося і молимося, що з Божою поміччю Україна вистоїть всі ворожі вторгнення і знову запанує мирне життя для народу України.

Слава Україні! Слава Героям України!

За управу ТУМ-США
Віра Боднарук, голова

-----Зміст-----

Адреси доброти.....	1
Лист із пекла.....	3
35-та річниця Незалежності України в Норт Порт.....	7
Наздвичайна династія.....	8
Сила Української матері.....	15
Пам'яті земляка Володимира Кізілова.....	17
Добрі справи Бористену.....	20
Іваненко Валентин Васильович.....	20
Біблія і мистецтво	21
НАША ЦЕРКВА	24

Долучайтесь до нас у
соцмережі

facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої
та актуальної
інформації на
нашому сайті
borysten.com.ua

Ми не вперше друкуємо матеріали одного із активістів української спільноти у США Віктора Рудя, який десятиріччями провадить подвижницьку працю у якості нашого амбасадора в англomовно-му світі. Він автор численних публікацій та учасник різноманітних академій, які були спрямовані на розвінчання людо-жерства Кремля. У цьому числі пропо-нуємо ознайомитися з одним із його по-дібних дописів, який був оприлюднений в англomовній пресі 26 листопада 2021 року напередодні широкомасштабного вторгнення Московії в Україну. Напри-кінці цих нотатків посилення на англо-мовний варіант. В українському пере-кладі стаття підготовлена з допомогою ШП. Так само долучаємо скан оригіналу одного із звернень українців до країн Заходу після капітуляції гітлерівської Німеччини, які так само люб'язно отри-мали від автора.

Суть статті Віктора Рудя «Лист із пекла» (The Letter from Hell) полягає в жорсткій критиці історичної та сучасної політики умиротворення Росії з боку За-ходу через призму трагічних подій після Другої світової війни. «Лист до Понтіїв Пілатів»: Автор спирається на історич-ний документ від 4 березня 1946 року — звернення українських біженців у Ні-меччині, які вижили під час радянського та нацистського режимів. Вони блага-ли Захід почути правду про радянський деспотизм і попереджали, що стабіль-ність у світі настане лише після розпу-ску СРСР та приборк ання рецидивізму

Росії. Зрада Заходу («Операція Кілхол»): США та Велика Британія проігнорували ці попередження, щоб «не провокува-ти Сталіна». У межах Ялтинських угод вони провели масову примусову депор-тацію (репатріацію) сотень тисяч біжен-ців назад до СРСР, фактично передавши їх до рук НКВС на вірну смерть або в ГУЛАГ. Приховування правди: Заради збереження «дружби» з Кремлем захід-ні лідери (Рузвельт, Черчилль, Трумен) ідеалізували Сталіна, замовчували Го-лодомор в Україні та приховували ра-дянські військові злочини (наприклад, Катинський розстріл) на Нюрнберзько-му процесі. Американська влада навіть конфісковувала у біженців українські переклади повісті Джорджа Орвелла «Колгосп тварин», аби не образити ра-дянське керівництво. На думку автора, ця багаторічна «політична патологія» та страх «спровокувати Росію» плавно перетекли в сучасність. Спроби переза-вантаження відносин, нерішучі санкції та бажання «стабільності» лише захо-чують агресію РФ, що призвело до оку-пації українських територій з 2014 року та нових гібридних криз у Європі. Голов-ний висновок автора: Захід має нарешті позбутися своєї небезпечної наївності у відносинах з Москвою, уроки якої були кров'ю написані ще 75 років тому бі-женцями, чиї голоси світ тоді відмовив-ся слухати.

<https://eutoday.net/the-letter-from-hell-by-victor-rud/>

Влас. інформ.

Останнє військове нарощування Росії на кордонах найбільшої країни Європи може бути підготовкою до можливого розширення її вторгнення та триваючої з 2014 року окупації, пише Віктор Рудь.

І її перетворення людських страждань на зброю не є новим — цього разу через штучно створену кризу біженців на білорусько-польському кордоні. (Давайте скажемо відкрито: Лукашенко — це ставленик Путіна).

Ці два кроки є інтегрованими ходами на шахівниці та, щонайменше, останнім випробуванням рішучості Заходу. Події в Європі одразу після Другої світової війни, що здаються далеким минулим, свідчать про закостеніле, самогубне мислення Заходу, яке й призвело до появи сьогоденної порохової діжки на сході Європи... але зовсім не так, як це звикли обговорювати західні гуру зовнішньої політики і тим більше її політики.

Цей документ є викривальним. Це звернення «До Понтіїв Пілатів, які умивають руки» від 4 березня 1946 року, написане групою українців у Ганновері (Німеччина). У ньому описується важка доля українських біженців із СРСР, які опинилися в таборах для «переміщених осіб» у Західній Європі. Переживши російський «інтернаціонал-соціалізм», а потім німецький «націонал-соціалізм», біженці обожнювали Велику Британію та Америку, бачачи в них своє спасіння.

Вони відчайдушно прагнули «розповісти Заходу!» Їхнє послання було таким: безпека та стабільність прийдуть лише з розпуском СРСР, а згодом — із забезпеченням захисту від рецидивів з боку Росії.

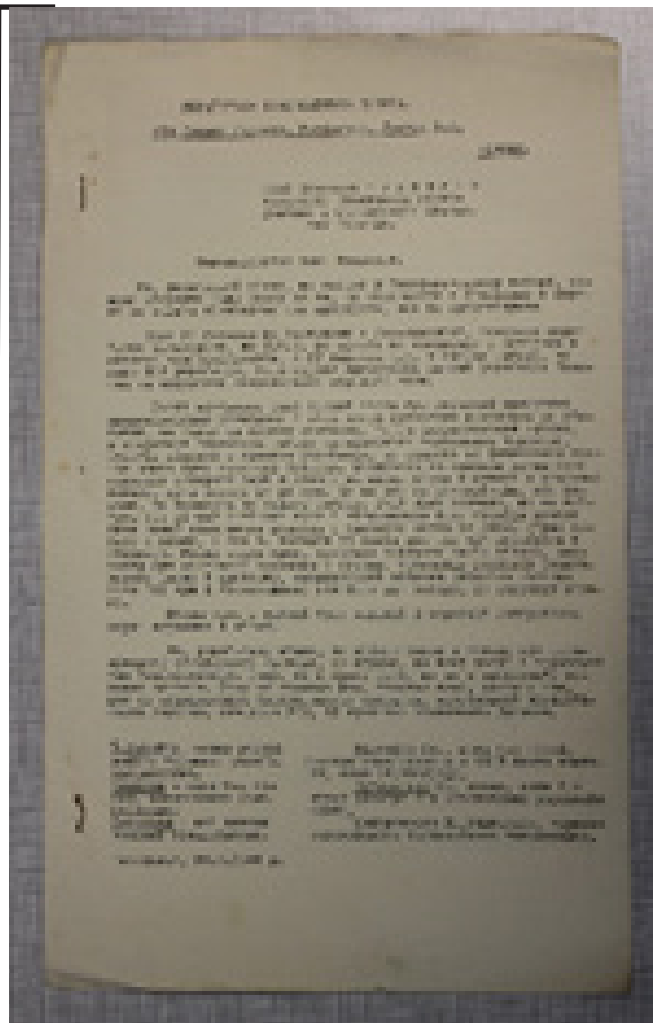
Але Сталіну не було причин хвилюватися. Це було попередження, яке Захід відмовився почути. Жертвам не просто не повірили — вони стали здобиччю в найбільшому полюванні на людей в історії: примусовій репатріації, яка була спільним підприємством двох великих демократій та радянського НКВС. Літні люди, хворі, інваліди, немовлята та маленькі діти — усі мали бути передані тирану, який вижив і який раніше змовився з іншим тираном, щоб розв'язати катаклізм, що охопив усю планету.

«Наша кількість зменшується... Нам ніде сховатися і нікуди йти. Громадянське суспільство Британії, США та решти світу мовчить і просто спостерігає.»

«Що ми зробили? Дайте нам відповідь!»

Для США операція «Кілгол» (Operation Keelhaul) була однією з кількох специфічних операцій, що проводилися спільно з британцями, але з того часу ця назва стала позначати всю естафету Америки з НКВС у цьому остаточному полюванні. Це кодове ім'я — вигадане Вашингтоном, а не Сталіним — було усім, що потрібно було знати про прихований злий намір (*mens rea*) та долю, на яку прирекли цей людський уламковий натовп. «Без урахування їхніх особистих побажань і, якщо необхідно, із застосуванням сили» — так звучав наказ про репатріацію від 4 січня 1946 року, виданий Штабом Збройних сил США на Європейському театрі воєнних дій.

США та Британія виконували Ялтинську угоду, підписану зі Сталіним наприкінці війни. Дехто намагається

виправдати це угодиство необхідністю забезпечити повернення радянською стороною військовополонених союзників. Проте лише через три тижні після Ялти, 5 березня 1945 року, Сталін телеграфував Франкліну Рузвельту, що «на території Польщі та в інших місцях, звільнених Червоною Армією, немає груп американських військовополонених». Через три дні після цього посол США в Москві Аверелл Гарріман телеграфував Рузвельту: «Ми спантеличені обіцянками, які не були виконані». (У 1992 році емісар президента Єльцина у Спеціальному комітеті Сенату США у справах військовополонених і зниклих безвісти засвідчив, що Сталін «без суду і слідства стратив» невстановлену кількість американських військовополонених). Незважаючи на це, ми мали б усвідомити, що заяви Сталіна про права

приватної власності на людські життя провіщали геополітичні наслідки війни. Чому ж тоді виникло це угодиство?

Президент Рузвельт і зазвичай тверезомислячий Вінстон Черчилль залишалися в полоні галюцинації. Черчилль доповідав Палаті громад: «Маршал Сталін і радянські лідери прагнуть жити в чесній дружбі та рівноправності із західними демократіями. Я також відчуваю, що їхнє слово — це їхнє зобов'язання. Я не знаю жодного уряду, який би твердіше дотримувався своїх зобов'язань, навіть собі на шкоду, ніж російський радянський уряд. Я категорично відмовляюся вступати тут у дискусію про чесність Росії».

Президент Рузвельт був улесливим у пошуках схвалення Сталіна: «Я думаю, що якщо я дам йому все, що тільки можу, і нічого не попрошу натомість, *poblesse oblige* (становище зобов'язує), він не намагатиметься нічого анексувати і працюватиме заради світу демократії та миру». Повернувшись із Ялти, він сказав своєму кабінету міністрів, що навчання Сталіна в семінарії гарантує, що «щось увійшло в його натуру від того, як має поводитися християнський джентльмен».

Після смерті Рузвельта президент Трумен був не менш емоційним, записавши у своєму щоденнику: «Я можу мати справу зі Сталіним. Він чесний».

Таким чином, радянське панування над Східною Європою було чимось, чому не слід було протистояти, а навпаки — з чим треба було примиритися і чому допомогти. «Росії [sic] має бути надана всяка допомога, і мають бути докладені всі зусилля для здобуття її дружби». Два місяці потому, 14 листопада 1945 року, помічник державного секретаря Дін Ачесон також висловився

цілком однозначно: «Наявність дружніх урядів уздовж її кордонів є важливою як для безпеки Радянського Союзу, так і для миру в усьому світі».

«У часи загальної брехні, — писав Джордж Орвелл, — говорити правду — це революційний акт». Не дивно, що демократичний Захід відмахнувся від правдомовців. Ми криміналізували жертв за те, що вони втекли від радянського деспотизму, і передали їх генерал-майору НКВС Олександру М. Давидову в штаб-квартирі союзників у Франкфурті. Дехто загинув раніше під час облав, наклав на себе руки в дорозі або ще перебуваючи в таборах для переміщених осіб.

«Ми люди! Ми не можемо і не хочемо, щоб нас тихо стратили».

Це була наша власна «етнічна чистка» правдомовців, де нещасні американські та британські солдати просто «виконували накази». Це було те саме виправдання, яке паралельно звучало в Нюрнберзі. Обидва союзники настільки непохитно прагнули «не провокувати росіян», що принаймні один британський офіцер постав перед військовим трибуналом за відмову підкоритися наказу НКВС.

Усе було ретельно зачищено. Джордж Орвелл написав спеціальну передмову до «Колгоспу тварин» (Animal Farm), яку для українців переклав 21-річний біженець. (Перекладач Ігор Шевченко згодом став провідним світовим фахівцем із візантиністики та одним із моїх викладачів у коледжі).

Вважаючи книгу занадто провокаційною, США конфіскували примірники видання та передали їх генералу НКВС. Це була та сама вироблена звичка («це засмутить росіян»), яка раніше змусила чотирнадцять видавництв відхили-

ти рукопис Орвелла — серед них був і поет Т. С. Еліот із видавництва Faber & Faber. Польським силам генерала Андерса у вигнанні також було відмовлено в участі в параді перемоги в Лондоні 8 червня 1946 року, тому що «росіянам це б не сподобалося». (Через два покоління висланий радянський дисидент Володимир Буковський зіткнувся з таким самим менталітетом, дочекавши понад два десятиліття, перш ніж західне видавництво прийняло англійський переклад його книги «І повертається вітер... Московський процес: Радянські злочини та західна суучасть»).

Біженці не знали, що їхня доля була запечатана тим самим запереченням реальності, яке спотворило Нюрнберзький трибунал. Я писав в іншому місці: «Телфорд Тейлор, головний обвинувач від США, згадував у своїх мемуарах, що трибунал зробив усе можливе, щоб захистити Кремль від ганьби. Він задовольнив вимогу Сталіна ніколи не долучати пакт 1939 року як доказ, щоб не «загострювати відносини». Воєнних злочинів Москви, таких як розстріл Сталіним польських офіцерів у Катині в 1940 році, а також її звірств проти цивільного населення та військових усередині та за межами Радянського Союзу під час Другої світової війни, просто не існувало».

Українці були не єдиною ціллю. (Білоруси та інші народи СРСР також стали об'єктами цього полювання, включно з балтійськими народами, хоча в 1939 році — критичній даті відліку — вони не були «радянськими громадянами»).

Але фобія Сталіна не була ірраціональною. Українці були найчисленнішою нацією, і їхній прецедент був найнебезпечнішим для Кремля. Вони були тими, хто вижив лише за тринадцять років до цього під час геноциду — штуч-

ного голодомору в Україні, влаштованого Сталіним.

Це мало на меті вбити будь-які перспективи української державності, писав професор Оксфорду Норман Девіс, забезпечивши тим самим життєздатність Радянського Союзу. Західні уряди активно приховували ці новини. Британське міністерство закордонних справ описувало свій розрахунок так: «Ми не хочемо оприлюднювати це [інформацію про геноцид], оскільки радянський уряд образиться на це, і наші відносини з ними будуть зіпсовані. Ми не можемо дати таке пояснення публічно».

Вашингтон пішов ще далі й підготував «Третього вершника». 16 листопада 1933 року США встановили дипломатичне визнання — читай, легітимність та прийняття — держави, яка проголосила себе авангардом у глобальній війні за знищення самого господаря цього дипломатичного прийому. Чого навчилися США з зобов'язання Москви «утримуватися від... будь-яких дій, явних чи прихованих, здатних будь-яким чином зашкодити спокою, процвітання, порядку чи безпеці всієї або будь-якої частини Сполучених Штатів, зокрема від будь-якої агітації чи пропаганди»? Сьогодні найбільший ентузіаст цього геноциду експоненціально посилює свій натиск.

Іронія примножується. У день капітуляції Німеччини генерал Джордж Паттон спілкувався з пресою Третьої армії США у Франкфурті. Це був анонс попередження, яке він готував для свого майбутнього турне по США після виходу у відставку, розкриваючи наївність Вашингтона щодо Кремля. Цьому не судилося статися. Українці попередили Вашингтон про план Сталіна вбити Паттона. Замість того, щоб висловити подяку та підтримку, Вашингтон нама-

гався заарештувати українських інформаторів. Тоді пошуки не увінчалися успіхом, але наприкінці 1950-х років Москва завершила цю задачу за допомогою спеціально сконструйованого пістолета з ціанідом.

Історія примусової репатріації викриває ті самі мисленнєві ланцюжки, які десятиліттями керують відносинами Заходу з Росією. Правило «не провокуйте росіян» плавно переходить у підкорення та ганебні театри благальних «перезавантажень», як би вони не називалися в той чи інший момент. Ця ментальність була яскраво проілюстрована на обкладинці журналу Time невдовзі після обрання президента Обама, де він запитував у російського ведмеда: «Чи можемо ми бути друзями?» Мало що змінилося з часів заяви президента Трумена: «Я не боюся Росії. Вони завжди були нашими друзями, і я не бачу жодних причин, чому вони не мають ними бути... тож давайте ладнати». Проте це двопартійна патологія. За часів адміністрації Ніксона та політики «розрядки» прагнення до «зменшення напруженості» призвело до втрати Америкою ядерної переваги та розширення географічного впливу Москви по всьому світу. А колишній президент Трамп запевняв: «Ладнати з Росією — це хороша річ».

Ця закладена ментальність є каркасом для умиротворення, а термінологія — кодом для браку волі. Вона лише провокує все більше хижацтво. Путін відповів на чергове запрошення до «стабільності та передбачуваності», з апломбом експлуатуючи нашу патологію. Санкції? Після анексії Росією Кримського півострова один із підсанкційних чиновників, віцепрем'єр Дмитро Рогозін, написав у Твіттері:

«Мені здається, що наказ президента США писав якийсь жартівник». Станом на липень минулого року торгівля США з Росією зросла на 41% у річному обчисленні.

Через три місяці після Ялти спільник Гітлера залишився на ногах, отримавши під свій контроль більше територій, більше країн і більше людських життів, ніж його колишній німецький партнер коли-небудь контролював. Наступна ціна — і смертельний ризик —

для всього світу виявилися незліченними. Це стало болісним пробудженням для Заходу... але недостатньо болісним.

«Ми люди! Що ми зробили? Дайте нам відповідь!»

Сімдесят п'ять років тому Понтії Пілати цього світу так і не відповіли. Сімдесят п'ять років потому, що ще має статися, перш ніж ми вилікуємося від своєї наївності? Подивіться на схід Європи сьогодні. А потім подивіться ще далі на Схід.

35-та Річниця Незалежності України в Норт Порт

Українська громада південно-західної Флориди гідно відзначила 35-у річницю відновлення Незалежності України на площі міської ради Норт Порт.

Голова Українського Американського Клубу та Осередку ім. св. Андрія Дарія Томашоска привітала присутніх і офіційно відкрила свято, підкреслюючи цю важливу дату для українського народу, розкинутому по всьому світі. А українські американські ветерани, пост 40, під проводом командира Ігора Грона вивісили американський та український прапори при виконанні гімнів обох країн.

Офіційну Проклямацію міської ради Норт Порт прочитав уповноважений Філ Стокс (Phil Stokes) при участі своїх колег Давида Дувала (David Duval) та Джерома Флечера (Jerome Fletcher).

Святочне слово виголосив командир ветеранів Ігор Гронь, згадуючи тяжкий шлях який перейшов український народ, щоб вибороти Незалежність. Хоробрість українських воїнів є подиву гідна: вони мужньо захищають свою державу, не жалуючи свого життя!

Після офіційної частини у міській раді, присутні були запрошені до Осередку ім.св. Андрія, де була приготовлена елегантна перекуска. У святочно прибраній залі гості мали нагоду перекусити і поспілкуватись зі своїми друзями. Їх привітали голова Осередку Дарія Томашоска, голова Громадського Комітету Віра Боднарук та Філ Стокс від міської ради, який

дуже прихильно ставиться до української громади Норт Порт.

За успішний перебіг Свята щира подяка належить членам Громадського Комітету: Дарії Томашоскій, Вірі Боднарук, Лесі Попель, Ігореві Гроню, Євгенові Томашоскому, Нелі Лехман і Олі Бабчук.

*Віра Боднарук, голова
Громадського Комітету
південно-західної Флориди*

Фото: Лесі Попель і Юлі Даниловець

*Primum non nocere (лат.)
Насамперед не нашкодь.*

НАДЗВИЧАЙНА ДИНАСТІЯ

Бути лікарем, а тим паче хірургом, - велика відповідальність. Та без таланту, без справжнього покликання не відбудеться справжній лікар, а тим паче – хірург.

У лікарні ім. Мечнікова працює надзвичайно обдарований, талановитий лікар вищої категорії, щелепно-лицьовий хірург-стоматолог, кандидат медичних наук, доцент з майже тридцятилітнім стажем Комок Олексій Анатолійович, нині завідувач хірургічного (щелепно-лицьового) відділення.

Коли знайомишся з легендарною особистістю, завжди вражає надзвичайно людяна привітність, доброзичливість, а ще більше - географія титулів, відзнак, досягнень.

Олексій Анатолійович закінчив у 1995 р. Дніпропетровську державну медичну академію, за спеціальністю – стоматологія. Сьогодні він заслужений лікар України, член Асоціації щелепно-лицьових хірургів України, член Асоціації Стоматологів України, автор 32 наукових робіт, 2 деклараційних патентів України на винахід, співавтор 5 навчальних посібників, понад 30 друкованих та електронних статей, монографій та автор фундаментальної наукової роботи «Металостеосинтез щелеп».

Олексій Анатолійович займається остеопластикою щелеп, гнійної хірургією, хірургією слинних залоз, хірургією вроджених і набутих деформацій.

Видалення ним пухлин щелепно-лицьової локалізації відбувається з використанням сучасної хірургічної, органозберігаючої техніки, з одночасним імплантуванням аутотрансплантата. Він застосовує радіо - та п'єзохірургічну техніку, електрохірургічне обладнання для видалення злоякісних пухлин, використовує титанові мініпластини для металоостеосинтезу переломів кісток лицевого скелету і методи внутрішньоротового остеосинтезу переломів та трансбукального методу. Ним впроваджені

сучасні методи пластичної та реконструктивної хірургії як у дорослих, так і у дітей.

Працює Олексій Анатолійович як із дорослими пацієнтами, так і з дітьми. Область його інтересів - щелепно-лицьова травматологія, онкологія, реконструкція, дитяча щелепно-лицьова хірургія, хірургія вроджених вад розвитку обличчя. А ще лікар займається лікуванням запальних, гнійних, онкологічних захворювань, (пухлини голови та шиї), вроджених і набутих деформацій, травм щелепно-лицьової ділянки. Він виконує видалення зубів, остеосинтез щелепи. Проводить операції на слинних залозах, виконує корекцію заячої губи, вовчої пащі. Геніальний хірург лікує одонтогенні захворювання щелепи та гайморових пазух, травми щелепно-лицьової області. Щороку диво-хірург виконує 270–350 оперативних втручань з використанням високотехнологічного сучасного обладнання.

Народився майбутній Велет медицини 29 листопада 1972 року у місті Дніпропетровську в родині відомого хірурга Анатолія Семеновича Комка. Незвичайний Майстер народився з яскравим талантом допомагати, лікувати. Батько був для Олексія Анатолійовича прикладом в усьому, починаючи із дрібниць: вдома наслідував його охайність та любов до читання, навчання, бачив, що тато дорожить кожною хвилиною, тому і сам чітко розподіляв власний час. Адже потрібно було не лише встигати на високому рівні робити уроки, у вузі – опрацювати лекції, а і читати багато як наукової, так і вузько спеціалізованої літератури. А це можна було осилити лише за умови потужної сили волі та міцного здоров'я, тож займався спортом.

Олексій був і є дуже активною, дружелюбною людиною, любить музику, спілкування з друзями та з близькими. Яюсь сама по собі зникала ота, здавалося б, величезна непереборна напруга праці, бо перейняв у батька вміння

швидко переключатися на інший вид занять. Послухати музику, відвідати театр, провести час з друзями.

Після закінчення медичного вузу була інтернатура за фахом «Хірургічна стоматологія» на кафедрі стоматології факультету післядипломної освіти Дніпропетровської державної медичної академії, клінічна ординатура за фахом «Хірургічна стоматологія» на кафедрі хірургічної стоматології Дніпропетровської державної медичної академії. У 2005 році захистив кандидатську дисертацію на тему: «Оптимізація остеосинтезу нижньої щелепи накисними міні-пластинами». Пройшов стажування у провідних клініках Європи (Німеччина) та співпрацював зі щелепно-лицьовими хірургами США, про що лишилося багато приємних спогадів. (Тож не дивно, що лікар вільно володіє англійською мовою). А ще додалася чисто німецька точність в усьому: в роботі, у розподіленні часу, в даних обіцянках. І, наче в чарівному колесі нескінченного руху, запульсувало по колу його медичне життя, так, саме героїчне. Адже бути хірургом – це не лише мати глибокі професійні знання, (з часом і бездоганну лікарську інтуїцію), це – бути мужнім, рішучим, уміти зробити правильний вибір, мати достатню витримку, витривалість та силу волі! А ці риси характеру – найвищий показник людяності, особливо у сьогоднішні важкі воєнні часи.

Олексій просто розповідає, що постійна зайнятість навпаки відкривала в ньому друге дихання – і тоді встигав більше, працював старанніше і ніколи не зважав на похвали, (Слава наче стояла осторонь і оберегала, як Янгол-охоронець) – поспішав віддати свій лікарський талант людям, пацієнтам. Як радів, коли чиєсь життя було врятовано, коли вроджений чи набутий недолік, вада на обличчі були ним прибрані...Хіба це не щастя? А ще, коли поруч завжди найголовніший наставник у його життя, батько, талановитий лікар-хірург...Забіжу наперед, що син Олексія Анатолійовича, внук Анатолія Семеновича – Анатолій Олексійович Комок, також став лікарем: стоматолог-ортопед! І зараз він успішно працює у ортопедичному відділенні КНП «Стоматологічна поліклініка 1» ДМР. Спеціалізується на ортопедичній стоматології. Освіту здобув, як і його батько та дід, у Дніпропетровській медичній академії за спеціальністю:– стоматологія.

Наймолодший лікар династії легендарних хірургів Анатолій Олексійович - Член Асоціації стоматологів України, надає консультації стоматолога-ортопеда, проводить протезування незнімними та знімними протезами, а також мікропротезування. Вже сьогодні він на високому професійному рівні проводить ортопедичне лікування дефектів окремих зубів, ортопедичне лікування часткової або повної відсутності зубів, ортопедичне лікування при захворюванні тканин пародонту та ортопедичне лікування патологічного стирання зубів.

Ціла династія неймовірно талановитих щелепно-лицьових хірургів, вольова, цілеспрямована, невтомна у своїх пошуках, свято дотримується настанов та заповідей Гіппократа, лікаря Стародавньої Греції, який жив приблизно у 360 – 377 роках до н.е. Гіппократа називають батьком медицини, адже він першим систематизував знання про хвороби та створив правила поведінки для лікарів. Саме від нього бере початок медична етика і клятва, яку складають молоді медики, якої дотримується свято вся родина лікарів цієї династії. Зокрема, Гіппократ пояснював, що лікування залежить не тільки від знань, а й від ставлення лікаря до людини. Медицина завдячує йому перетворенням у науку з чіткими законами і моральними принципами.

Гіппократ започаткував школу, яка виховала цілу плеяду медиків. Після нього величезний внесок зробив Гален у Римській імперії, його трактати стали авторитетними упродовж багатьох століть. У середньовіччі виділявся Авіценна, автор «Канону лікарської науки», що був університетським підручником в Європі. Кожен із цих учених довів, що медицина розвивається завдяки поєднанню спостереження, науки та гуманності. Саме завдяки цим посталям лікування стало мистецтвом, яке базується на знаннях і відповідальності перед людиною. Ось деякі найулюбленіші висловлювання Гіппократа для Олексія Анатолійовича, Анатолія Семеновича та Анатолія Олексійовича: «Безпричинна втома віщує хворобу.», «Ваша їжа має бути ліками, щоб ваші ліки не стали їжею.», «Лікар — філософ, адже немає великої різниці між мудрістю і медициною.», «Все добре, що в міру.», «Будь-який надлишок суперечить природі.», «Дія дієтичних засобів тривала, а дія ліків швидкоплинна.», «Життя коротке, а шлях

мистецтва довгий, зручний випадок швидкоплинний, експеримент небезпечний, а судження складне.», «Зцілення — це справа часу, але іноді це також справа нагоди.», «Як суконники очищають тканину, вибиваючи її від пилу, так і гімнастика очищає організм.», «Лікар лікує хвороби, але зцілює природа.», «Медицина воістину найшляхетніше з усіх мистецтв.», «Деякі хворі, попри усвідомлення приреченості, одужують тільки тому, що впевнені у майстерності лікаря.», «Ні насичення, ні голод, і ніщо інше не є добрим, якщо переступити міру природи.», «Перша заповідь лікаря: не нашкодь.», «Протилежне виліковується протилежним.», «Згораючи сам, світи іншим завжди (для лікарів).», «Старі хворіють менше, ніж молоді, але їхні хвороби закінчуються лише разом із життям.», «Хочеш бути справжнім хірургом — іди за військом.», «Людина має знати, як допомогти собі самій у хворобі, маючи на увазі, що здоров'я є найбільше багатство людини.», «Що ж стосується хвороб, то візьми собі за правило: допоможи або, принаймні, не нашкодь.»

І так, Олексій Анатолійович Комок нині — завідувач відділення хірургічного (щелепно-лицьове) КП «Дніпропетровська обласна клінічна лікарня імені І. Мечникова «ДОР», доцент кафедри стоматології Дніпропетровської державної медичної академії, асистент кафедри хірургічної стоматології, лікар для надання невідкладної допомоги відділення хірургічної стоматології, має безліч відгуків в Інтернеті про лікарську діяльність, на які він просто відповідає: «Ви довіряєте нам, а ми в свою чергу надаємо вам максимально точну діагностику та найефективніші методики лікування! ЖМС — це не просто будівля, а справжній дім зцілення, де відкриваються двері до добробуту та здоров'я. Коли ви переступаєте наш поріг, ви відчуваєте, що тут вас зрозуміють, що ви — частина великої сім'ї, де кожен пацієнт — це особлива історія, якою ми переймаємось, як своєю власною!»

Відгуків так багато, що важко процитувати їх всі. Зокрема, Катерина Власова, Ірина Лут, Альона Стрілчук високо цінують професіоналізм Олексія Анатолійовича. Ось відгук Віталія: «Хочу висловити щиру подяку за професіоналізм всім лікарям, зокрема, батьку та сину родини-династії Комок Олексію Анатолійовичу та Анатолію Семеновичу. Їх відкритість та почуття гумору допомогли не

нервувати. Лікар підтримував та все пояснював. Процедура пройшла швидко і безболісно. Відчувається досвід, кваліфікація та бажання знайти правильний підхід до пацієнта. Ще раз дякую»

Лікар Олексій Комок завжди черпав джерело натхнення із творчості свого батька, Анатолія Семеновича, надзвичайного хірурга, який став для нього прикладом і у житті, і у професії.

Легендарний Анатолій Комок, батько Олексія, належить до тих лікарів, які стали легендою України, рятівниками тисяч воїнів, наших захисників. Війна, як це не парадоксально, дала новий невідомий раніше поштовх і для розвитку медицини, і особисто для професійного зростання лікарів.

Хто ж на сьогодні Анатолій Комок? В першу чергу він — наш земляк, закінчив Миколаївську середню школу. А нині його ім'я відоме за межами України. Заслужений лікар України, кандидат медичних наук, лікар стоматолог-хірург (щелепно-лицевий хірург), 42 роки завідував відділенням щелепно-лицьової хірургії обласної лікарні ім. І. І. Мечникова. Автор більше 50 наукових робіт. А скільки разів виступав він з доповідями на міжнародних, українських та регіональних конгресах та конференціях!

Анатолій Семенович — хірург зі світовим ім'ям. Його праці друкуються у фахових журналах, зустрічі з ним транслуються по телебаченню, про нього пишуть відомі журналісти, зокрема, Тетяна Талаш. За роки роботи хірургом Неперевершений Майстер виконав приблизно 19 500 операцій.

В музеї АТО у місті Дніпрі є експозиція, присвячена жертвній праці лікарів обласної лікарні, яка в тяжкий для країни час стала військовим шпиталем. Серед портретів лікарів, які рятували життя воїнів, фото Анатолія Семеновича Комка.

— Війна дала нам новий поштовх, який вимагав нового об'єму необхідних навичок і знань, — говорить лікар. — Досвіду роботи у нас не було. До війни ми готові не були. Вибухові і вогнепальні поранення вимагають іншого підходу до лікування. Адже раніше ми мали справу лише з побутовими травмами. Поодинокими випадками поранення на полюванні, чи випадковий постріл.

Кафедри військово-польової медицини, які відкрилися відразу після Другої світової вій-

ни, з часом були закриті. Треба було вчитися заново. Досвід Другої світової війни був далеко у минулому. Медична література – застаріла. Та й зброя давно вже не така: удосконалена, безжальна, смертельна. Приїжджали лікарі з США, Німеччини, Австрії. Були й ті, що пам'ятали війни у В'єтнамі, Кореї. Вони мали досвід воєнної хірургії. У травні 2015-го в обласну лікарню почали поступати перші поранені. Їх ставало все більше. За день привозили до 20 солдат.

– Ми не просто працювали – ми жили у лікарні. Для нас не було ні дня, ні ночі. Оперували цілодобово. Це неможливо описати, – згадує Анатолій Комок. – Привозили поранених з комбінованими травмами – руки, ноги, голова, відсутність челюсті, язика. Навіть досвідчені хірурги, яким за життя багато чого довелося побачити, були вражені. Не було досвіду сортування, правильної організації лікування. Щодня проводили консилиуми, радилися, шукали рішення.

Вперше хірурги зіткнулися із пораненням сучасною зброєю. За рахунок зменшення ваги та збільшення швидкості польоту куля утворює складний канал руху, багатооскольчає руйнування кісток, пошкоджує судинно-нервові пучки, зумовлює сильні розриви судин ший та голови.

– Коли куля потрапляла в одну щелепу, вона дробила і верхню, й нижню, – пояснює лікар. – Оперувати такі поранення дуже важко, доводиться по частинках складати кістки щелепи, встановлюючи титанові пластини.

Лише у відділенні щелепно-лицьової хірургії було зроблено сотні операцій. А більша частина поранених мали інші рани й травми. Тоді хірурги йшли оперувати в інше відділення. Багато поранених знаходилося в реанімації. Всього хірурги щелепно-лицьового відділення зробили більш ніж 600 операцій.

– Жоден поранений у нас не помер – це найголовніше. «Наші герої не повинні соромитися свого обличчя» – так сформулювали принцип роботи лікарі-хірурги.

Анатолій Семенович говорить, що як би важко не було робити операцію, та ще важче лікувати в післяопераційний період. Адже поранених привозили не відразу, чавсто із запізненням. Пил, бруд на відкритих ранах лише ускладнювали процес одужання. Догляд ме-

дичних сестер та санітарок допомагав стати на ноги. Поранених після операції треба було підтримувати, добре годувати.

– Волонтери – особлива тема, – стверджує Анатолій Семенович. – У перші дні не вистачало медичних препаратів, титанових пластин для операцій. Звичайні жителі міста й області приносили й приносили ліки, матеріали, допомагали санітаркам доглядати за пораненими.

Відділення продовжує працювати з тими пораненими, яким зробили операцію, а через певний час їм треба знову пройти лікування. Медичні працівники відділення щелепно-лицьової хірургії стояли на передовій, так само, як і наші захисники на вогневих рубежах. Обласна лікарня імені Мечникова на сьогодні працює як один із кращих шпиталів країни. Лікарі роблять неймовірні зусилля, щоб повернути життя воїнам.

Лікар вищої категорії, як і його син, Анатолій Семенович хірург-стоматолог, кандидат медичних наук. Приймає також і дітей. Спеціалізується на щелепно-лицьовій хірургії. Займається лікуванням запальних, гнійних, онкологічних захворювань, вроджених і набутих деформацій, травм щелепно-лицьової ділянки. Виконує видалення зубів, остеосинтез щелепи. Проводить операції на слинних залозах, корекцію заячої губи, вовчої пащі.

Серед відгуків про роботу хірургів, батька і сина, є і такі:

Юлія, 4 серпня 2024 р.: «... віддаю перевагу Комку Анатолію Семеновичу - то є скарб в щелепно - лицьовій хірургії . Вдячна саме йому за проведені операції з видалення зубів»

Іван: «Олексій Анатолійович – професіонал своєї справи. Операція пройшла на відмінно. Рекомендую цього лікаря»

Оксана: «15.05.2017 року робила у Олексія Анатолійовича операцію по корекції прикусу (мезиальний прикус, перехресний прикус). Я все ще відновлююся, але результат стало видно відразу - все рівно, все красиво, я б сказала, ІДЕАЛЬНО! Спасибі велике Олексію Анатолійовичу та його команді. Рада, що звернулася саме до нього».

Викторія. 12 березня 2017 року: «Хочу висловити величезну вдячність Олексію Анатолійовичу за допомогу, яку він надав моїй дитині. Дуже уважний і відповідальний лікар, провів всі необхідні процедури на найвищому рівні, з

дитиною відразу знайшов спільну мову. Я дуже задоволена лікарем».

Олена, 8 серпня 2023 року: «Лікар від Бога. Допоміг мені з великою кистою. У моєму місті щелепно-лицьовий хірург сказав мені, щоб я відразу попрощалася з 5-ма зубами. Та ось диво – відходжу від наркозу – всі зуби на місці, а киста навіки зникла. Олексій Анатолійович допоміг мені! Уявляєте, який він неперевершений майстер!»

За 44 роки праці Анатолій Комок провів тисячі операцій, врятував життя та здоров'я сотням військовим та дітям.

Про легендарну працю героїв династії лікарів журналісти і письменники писали і пишуть донині. Зокрема, до 220-річного ювілею лікарні ім. Мечникова (2018 р.) десятки часописів, зокрема, «Суспільство», «Наше місто», «МОСТ-ДНІПРО» та ін віддзеркалили лікарський подвиг майстрів медицини.

Анатолій Семенович уже понад 42 роки керував відділенням щелепно-лицьової хірургії ОКБ ім. Мечникова, провів більш ніж 10 тисяч складних операцій з приводу різних патологій щелепно-лицьової області та шиї. Операції проводить і діткам-немовлятам, які народилися за страшними патологіями. Більша частина з них – сироти. І всіх їх лікар знає по іменах, слідкує, як складаються їхні долі.

За високий професіоналізм, проявлений під час лікування ранених, деяким з яких доводилося «складати обличчя» заново, в 2016 році Анатолія Комка було нагороджено орденом «За мужність» III ступеня. Сам же майстер зізнається, що нагороди та визнання для нього речі другорядні. Головне – знати і бачити, що твоя праця приносить людині полегшення від болю і страху.

Таких поглядів дотримується і його син, Олексій Анатолійович, та внук видатного лікаря, який закінчив стоматологічний факультет, Анатолій Олексійович Комок.

Легендарна династія щодня рятує когось з хворих, поранених, дає надію на щасливе життя.

Фундаментом династії є Анатолій Семенович, який народився в Синельниковському районі в 1949 році. Після закінчення школи навчався з 1966 по 1971 роки в Дніпропетровському медінституті. Спочатку працював у стоматологічній клініці номер 2, потім стома-

тологом-хірургом у міській лікарні № 16. Його блискучу працю помітив професор, відомий в Україні вчений Олег Євгенійович Малевич (до речі, батько його, Євгеній Степанович Малевич, є основоположником щелепно-лицьової хірургії на Дніпропетровщині) та запросив працювати в 1974 році у лікарню ім. Мечникова. Пройшовши ординатуру, Анатолій Семенович через 2 роки, з 1976 року, очолив відділення щелепно-лицьової хірургії ОКЛ ім. Мечникова, захистив кандидатську дисертацію, здобув вищу лікарську категорію, звання Заслуженого лікаря України

Про себе розповідає охоче. Ще з дитинства мріяв стати лікарем, разом з другом подав документи на стоматологічний факультет. А хірургом його спонукав стати тесть, найвідоміший в Україні хірург Анатолій Олексійович Вовк.

А далі життя дарувало відзнаки та нові сходинки поетапно:

в 1991 році захистив дисертацію на тему «Локальна гіпотермія в комплексному лікуванні переломів нижньої щелепи», має кілька винаходів, більш ніж 55 наукових друкованих робіт. В рамках Американської благодійної програми «Лінія життя для дітей» разом з професорами, пластичними хірургами із США прооперував 99 дітей з проблемами щелепно-лицьової області (незрощення верхньої губи та піднебення) (2006-2013).

«Найголовніше, - усміхається Майстер, - що я люблю свою роботу. А відповідальність, внутрішня дисципліна і почуття постійної необхідної допомоги людям закладені в моїх генах ще від народження. Ці якості передав і сину, який зараз веде доцентський курс кафедри ДДМА. Мій син – чудовий хірург і часто виконує найскладніші операції. І зараз, під час війни, ми проводимо остеосинтези, первинну пластику.

Багато випадків з медичної практики назавжди залишилися в пам'яті Анатолія Семеновича. Якось він лікував молодого хлопця-захисника з Львівської області. Він мав важке пошкодження нижньої щелепи, верхніх дихальних шляхів, язика. Дихав за допомогою трахеостоми. Через мінно-вибухові травми його щелепа розпалася на маленькі шматочки як керамічний горщик і лікарі на чолі з Анатолієм Семеновичем склали її заново по малесеньких шматочках за допомогою титанових пластин і шурупів. Їх діставали за рахунок волонтерів, Дніпропетровської

обласної організації стоматологів та деяких стоматологічних поліклінік регіону. В результаті щелепу воїну зібрали таким чином, що ні зовні, ні функціонально він не відрізняється від інших людей. Хлопець був дуже задоволений, а батьки телефонували лікарю з теплими словами подяки.

«Найголовніше в медицині, - говорить пан Анатолій, - любити свою роботу і бути надзвичайно відповідальним. Пам'ятаю ще один надзвичайний момент зі своєї практики. Привезли раненого з кулею у сонній артерії. Оперувати було дуже небезпечно, тому що куля могла перекривати якусь із артерій чи вен, які живлять внутрішню чи зовнішню сонні артерії. Могла виникнути кровотеча. Операція відбувалася на фоні інфільтрації оточуючих тканин, коли було багато гематом, через що тканини не були схожими самі на себе. Нервові стовили також були просякнуті кров'ю. Але разом з колегою-хірургом, доктором медичних наук, завідувачим відділенням отоларингології №2 Сергієм Миколайовичем Тимчуком вдалося вилучити стороннє тіло, зупинити кровотечу і зберегти бійцю життя.»

А ще Анатолій Семенович завжди відчуває відповідальність за дітей, які народилися з вадами обличчя («заяча губа», «вовча паща») і яких матері залишили у пологових будинках. Він разом з командою виїжджають до дитячих будинків, беруть таких хворих дітей і поетапно оперують, даруючи їм людське життя. Таких дітей потім часто усиновлюють родини як з України, так і з-за кордону. Найтісніша співпраця з Дніпровським будинком № 2.

А черпас сили для такої титанічної праці Анатолій Семенович з любові до ближнього, родини, дружини Алли Анатоліївни, яка також працювала лікарем-стоматологом та була завідувачою відділенням стоматологічної лікарні №2. Справді Династія лікарів з великої літери, родина титанів!

А у вільний час найулюбленішою справою для всесвітньо відомого лікаря є рибалка та мисливство. Найцікавіше, що рушницю лікар має, на полювання ходив, але не стріляв... Навчебто і тут дарував життя, але вже тваринкам. Точнісінько як у гуморесках Остапа Вишні, коли мисливець забуває рушницю вдома.

Все добре. Життя продовжується. Кожен бореться і за життя, і за Перемогу по-своєму.

І легендарна династія незвичайних, надзвичайно талановитих лікарів од Бога докладає максимум праці, знань, терпіння, щоб своїм лікарським внеском сьогодні наближати наше переможнє майбутнє. Мабуть, замало вклонитися цим лікарям-героям, мало сказати «Дякуємо від щирого серця», про них потрібно знати, переймати їхній досвід, вчитися у них наполегливості, працелюбству, прагненню допомагати, щоднини робити Добро. Тоді і перемога не забариться над лютим ворогом! Бо коли ми цінуємо інших, коли творимо з Любові себе і майбуття, то Перемога завжди буде за нами.

І, як приклад невичерпності джерела, - підрастає юне покоління династії лікарів Комок! Це внук Анатолія Семеновича, син Олексія Анатолійовича – Анатолій Олексійович Комок, лікар стоматолог-ортопед, про якого ще будуть писати, говорити провідні майстри стоматології, адже джерело натхнення невичерпне!

Олеся Омельченко, член НСПУ

Наймолодший з династій
Анатолій Олексійович Комок

Є у Дніпрі Краснопільський цвинтар, який розташований поблизу однойменного передмістя. Це святе і таке болюче для кожного українця місце. Тут ще з 2014 року почали ховати воїнів, які загинули у протистоянні з проклятою богом московщиною. Нині без сльози важко окинути оком обшири цього меморіального місця. Горе вбиває, але декого робить ще сильнішими!

Редакція щомісячника «Бористен» продовжує працю над художнім документальним збірником «Краснопільський мартиролог». Локація обумовить імена героїв пропам'ятних нарисів, мотивує тематику інших дописів, які мають увійти до майбутньої книги. Зрозуміло, що видання присвячено усім загиблим воїнам ЗСУ і має стати ще одним із символів героїзму наших захисників

Ось днями мені дзвонила пані Надія, котра втратила єдиного сина на війні.

-Ви казали, що книга вийде не скоро. Але я так чекаю. Для мене це немов би побачення з сином...

Я морально вигораю від цієї праці. Та мушу робити. Книга «Краснопільський мартиролог» неодмінно побачить світ, але справа буде не швидка. Принагідно хочу подякувати тим авторам, колегам з Дніпропетровської обласної організації НСПУ, які вже підготували матеріали для майбутнього видання.

А що кожен рядок цього документального художнього збірника дається не буденно свідчить, наприклад, історія написання нарису про Володимира Кізілова, який ми друкуємо у цьому номері. За підготовку цього матеріалу взявся майстер історичного роману, один з найбільш успішніших авторів ДОО НСПУ Володимир Кільченський. На допомогу йому прийшла вдова героя Наталія Кізілова, котра власне і надала більшість інформації для написання нарису. Але під час підготовки твору виникало багато уточнень, узгоджень, ідей щодо його підготовки. І я, і Володимир Андрійович змогли переконатися як важливо для рідних і близьких наших полеглих героїв пам'ять про дорогих людей, наскільки потрібна книга «Краснопільський мартиролог» як символ, як знак подяки за жертвність. А коли вже було поставлено остаточно крапку в підготовці нарису В. Кільченського «ПАМ'ЯТІ ЗЕМЛЯКА ВОЛОДИМИРА КІЗІЛОВА» вдова героя пані Наталія прислала мені на е-пошту два вірша – свого авторства і доні Олени. Поезії присвячені загиблomu чоловікові і батькові. Позаяк не суть важливо, що, по правді, цим рядкам дещо бракує літературної вправності, ритмічності тощо. Але у них біль, у них любов, у них подих нашої трагічної і водночас величної доби. І це надзвичайно важливо!

Фідель Сухоніс, автор ідеї
та укладач збірника
«Краснопільський мартиролог».

А ти пішов з життя занадто рано,
залишив після себе гарний слід....
Тебе - убили орки, з оркостану, які повилізали
із боліт.

Жили з тобою не погано,
ти був фундаментом для нашої сім'ї,
допоки не прийшла навала
з сусідньої, ворожої землі.

Пішов ти захищати країну, залишивши мене на самоті,
і здалеку писав у телеграмі
такі бажані для мене листи.....

Осиротіла я без тебе, любий! Так хочеться в обійми у твої закутатись, немов у ковдру,
і поцілунки відчувати твої...

Ми так любили наші посиденькі разом з дітьми, на кухні, ввечері,
а повернувшись зАпізно додому,
ще теревенили з тобою до зорі.

Навіщо мені зорі ті, без тебе?
І зустрічати з ким тепер закат? Коханий мій, сумую я без тебе, всіх слів журби мені не передать!

Ти завжди був коханим чоловіком, татом, дідом, дідулею онучечка звала...
Я дякую Всевишнього за тебе, за долю що з тобою мене звела!

Я дякую тобі за синє небо -
з тобою прожила щасливе я життя!
Кохання ти моє єдине - ти в серці будеш все моє життя!

Герой мій! Янгол мій небесний!
Які слова мені ще підібрати, щоб
ти почув мене й воскреснув
і поруч був зі мною до кінця?!

16.08.2024р

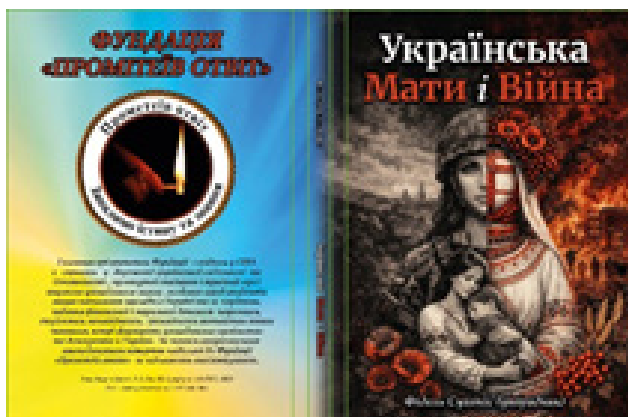
Наталя Кізілова

Наснись мені, тато!
Я дуже сумую....
Я знаю. Ти бачиш мене із небес..
Так серце болить, що тебе не зустріну,
Ніколи в житті не обійму тебе...
Наснись мені, тато!
Скажи, як там справи?
Чи добре тобі? Чи вже не болить?
Я буду щасливою! Ти так бажав цього!
Але поки серце без тебе болить...
Наснись мені, тато!
Так важко без тебе!
У рідні обійми твої б загорнутись.
Наснись мені, тато!
Щоб знов у дитинство
Змогла хоч на мить я з тобою повернутись.
Герой мій, мій Янгол!
Ти кращий із кращих!
Віддав свою душу за наш мирний сон.
Наснись мені, тато!
Я буду чекати!
Пишаюсь тобою, мій рідний герой!
Вічна пам'ять моєму коханому татусеві.

13.08.2024

Олена Максименко, донька героя

СИЛА УКРАЇНСЬКОЇ МАТЕРІ

*І все кружляє в дивній круговерті,
Саме в собі шукає опертя.
І є природа. І немає смерті.
Є тільки різні стадії буття.
Ліна Костенко*

ВІДГУК НА ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ЗБІРНИК «УКРАЇНСЬКА МАТИ І ВІЙНА»
(упорядник — Фідель Сухоніс)

Українська мати покликана творити діла добрі й світлі. Добрі справи оновлюються в пам'яті поколінь, а злі — відійдуть у забуття. Саме така філософська основа закладена у збірнику «Українська мати і війна» (упорядник — Фідель Сухоніс).

В усі віки українська мати володіла непереможною силою. Своїм материнським подвигом вона підносила буття на той рівень, де зникає страх перед смертю. Бо її, цієї смерті, насправді немає.

Згадаймо світ волхвів, перед якими було відкрите небо, звідки вони зчитували віковічну мудрість. Згадаймо козацьке характерництво. Повернімося ж до свого коріння, щоб дорівнятися до

самих себе, почути голос власної душі й стати нарешті вільними!

Україна-світлиця завжди перебувала в борні, але водночас залишалася світлою та ясною. Вона й надалі сіятиме національною ідеєю, а чужинецьке сміття буде виметене геть, як і заповів нам пророк Тарас.

Саме тому у творах Олени Трибуцької «Шляхи любові», Євгена Безуса «Наша матуся», Наталії Деркач «Мамусік-Людусік» та Інеси Доленик «Мати» викристалізовується найцінніший духовний скарб — любов. А вона має колосальну силу впливу на свідомість і поведінку людей у часи воєнного лихоліття.

Існують різні вияви цього почуття: любов батьків до дітей і дітей до батьків, любов до друзів і до Неньки-України. Проте найвищою формою залишається материнська любов.

Саме «посада» материнства — і я хочу це підкреслити — є найвищою та найпочеснішою з-поміж усіх знаних людству. Про це щемливо пише у вірші «Мати» Інеса Доленик із Кривого Рогу:

Рушник вишивала для сина на долю вона,
А в сина ніколи, ніколи не буде весілля...
Ми їхали мовчки. Судомило душі й уста,
Стояли в очицях згорьовані батько і
мати...

Ми думали всі про одне, та воліли мовчати:

Земля українська не просто прекрасна —
свята...

Пам'ятаймо, на кому тримається хата і яке споконвічне коло обов'язків виконують наші невтомні матері та дружини. Чоловіки й діти мають глибоко шанувати цих Берегинь, бути вдячними за їхню науку жити, за саможертвність, працьовитість і терпеливість, а також оберігати їхнє чутливе серце від нікчемних учинків та чвар.

Особливо вражає подвиг матусі Світлани Олексіївни із твору мешканця Верхньодніпровська Євгена Безуса «Наша матуся». Ця героїчна жінка зуміла взяти в полон трьох російських солдатів, а ще одного — перевиховала. І тепер разом із цим Колею вона допомагає виконувати завдання команди.

Автор Євген Безус зазначає:

«Неможливо здолати народ, у котрого відважно воюють із лютим ворогом не тільки

наші славні воїни, а й звичайні українки — містянки й селянки. Слава їм — нашим матерям, жінкам, сестрам, донькам, котрі в люту годину стають поряд із чоловіками на захист Волі і Незалежної України».

Під час виконання «Маршу добровольчих батальйонів» (автор — Євген Безус) під акомпанемент бандури викладачка Верхньодніпровської школи мистецтв Аліна Леник тихо промовляла: «Ніщо не зміниться, доки не зміняться люди. Дайте людині вирости у свободі. Наповнюйте серце дитини добром!»

Шляхетну справу робить упорядник Фідель Сухоніс, збираючи по краплині такі одкровення про наших матерів-берегинь, їхню безкорисливу любов до близьких, побратимів і посестер. А найголовніше — про їхню непохитну віру в те, що їхні сини живі. Вони чекають на них попри все:

Ні звістки, ні кроку, ні навіть відлуння.
Сумує, чекає твій рідний поріг.
Росте безнадія важка і отруйна,
І дні йдуть за днями і тануть, мов сніг.
А мамине серце — маяк твій надійний,
Що навіть у бурю не гасне в імлі.
І вірять це серце, що любить так вірно:
Ти є! Ти повернешся! Ти на землі!..

Отже, ми маємо з могутнім поштовхом розправити наші національні крила. Розправити так, щоб з українського тіла осипалася і щезла вся погань того непотребу, який у нього вп'явся. І вимести, за заповітом пророка Тараса, нову українську хату. Світлиця наша має сяяти чистотою та національною ідеєю. За українським столом, застеленим вишиваною скатертиною, повинна сидіти єдина родина. На столі — хліб і до хліба. Батько на покуті благословляє рід до обіду, а мати з любов'ю подає страву.

Україна понад усе!

*Валентина Новодон,
заступниця голови
Верхньодніпровського
відокремленого підрозділу
ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка*

Володимир Кільченський,
м. Дніпро

ПАМ'ЯТІ ЗЕМЛЯКА ВОЛОДИМИРА КІЗІЛОВА

Володимир Валерійович народився на Луганщині, в м. Рубіжному, неподалік від адміністративного кордону з росією. Далекі шістдесяті, коли ми були родом з Радянського Союзу. Ніщо не тривожило – ні батьків, ані ровесників – про те, що життя буде виставляти свої умови Володі у зрілому віці.

Згодом батьки переїхали в місто Барабинськ Новосибірської області. Звідти був родом батько Володі, але життя не склалося і мама з дворічним сином повернулась в Дніпропетровськ до своїх батьків. Володя не лишився сімейного затишку і родинної доброти, бо жили в одній квартирі великою сім'єю разом з бабусею, дідусем, вони приймали безпосередню участь у вихованні онука. В цій квартирі мешкав і рідний дядько Володі з своєю сім'єю. Тож хлопчик ріс разом з двоюрідними братами та сестрою.

Багаточисленне сімейство було великою втіхою для дідуся і бабусі. Всі свята проводили разом. Як зустрічалися дорослими, пригадували, як на святковому торті потай об'їли крем, і солодощі подали на стіл без пишної прикраси. «Проте було весело!» – любив говорити Володя про дитинство і юність.

Перед призовом до армії Володя захоплювався бадмінтоном і класичною боротьбою, мав особисті спортивні успіхи. Зі стійкістю переносив травми та із впевненістю повертався до тренувань. Після денної праці на заводі, через втому, поспішав до спортзалу і досягав успіхів у поєдинках із партнерами по спорту.

Заняття спортом пригодилося під час служби в армії. Як згодом пригадував юнак, нічого непосильного в армії він не відчув. Армійська служба зробила з нього ще більш вольову і зібрану людину.

Володимир зацікавився працювати в рідних полях, побачити українські краєвиди, відчути козацький дух в степах та на луках своєї Батьківщини. Тут він і зустрів свою половинку Наталю. Під польовими вітрами і зоряними ночами росла і здобула крила їхня любов. Наталя відчула у майбутньому чоловікові, а тоді ще юнакові, внутрішню силу її довічного захисника.

Невеликий колектив геофізичної експедиції ставився до вечірніх зустрічей молодят з повагою. Вони почали довіряти одне одному, і під квітневими ночами 1987 року зріло кохання двох

молодих сердець. Вони мріяли прожити довго-довго, і їм здавалось, що весь світ створений для них. Вже в травні Володя приніс Наталі величезний букет квітів і при подругах освідчився їй в коханні. Весілля призначили на серпень, після польових робіт експедиції.

Літо пролетіло непомітно. Закохані вправно виконували обов'язки з роботи в експедиції. Після року спільного життя у молодят народилася донечка Оленка, і чоловік пішов працювати у цех по виплавленню сталі, бо хотів, щоби його сім'я не знала злиднів.

Донька підросла під опікою не тільки матері, а й батька Володі. Іще з дитинства у них з батьком відчувався тісніший зв'язок, аніж родинний. Володя прагнув, аби донька добре вчилася і росла гарною людиною. Вона народилася дуже схожою на свого татуса і пишалася ним. Оленка знала, що її папуля – це надійне плече, це батько і друг, який ніколи не зрадить і прийде на допомогу.

Володимир Валерійович багато читав і любив вивчати історію України. Що і зближувало батька і доньку, бо вони могли розмовляти годинами на теми, що їх цікавили. І піші прогулянки могли бути дуже довгими. А коли Оленці виповнилося 18 років тато подарував доньці букет квітів у вигляді павиного хвоста незвичайної краси. Довго радували очі ті орхідеї... У відсутність Володі Наталя з донькою весь час пригадували павичевий хвіст – як доказ батьківської любові. Володимир Валерійович жив для родини і бачив себе у майбутньому тільки з ними – посвятити життя до останньої хвилини своїм рідним.

Через роботу, пов'язану зі шкідливим впливом на здоров'я, чоловік Наталі вийшов на пенсію у зрілому віці. Та заради матеріального достатку сім'ї продовжував працювати на різних роботах. Родина завжди чекала літо і на відпустку Володі, щоби поїхати відпочити на море, а то і помандрувати цікавими місцями. Побували в Святогірську, і Наталя згадувала своє дитинство в дитячих таборах побіля цього містечка. Рідне місто Наталі – Покровськ, де їй було до душі місцеве довкілля. Відпочивали також і в Криму (з жалем згадували, що в 2014 році Крим анексувала росія). Та Володя знайшов селище Лазурне, і останні роки вони декілька разів були там на оздоровленні.

Наталка завжди відчувала фізичну і духовну підтримку чоловіка. «Так, я не була замужем, я була за мужем!» – тихо зронила слова Наталя, і сльози гіркоти втрати покотилися із куточків очей...

Після створення власної сім'ї Оленка народила на радість батькам онуку Софійку. «Яка це була втіха для Володі і всієї нашої родини!» – пригадувала Наталя, хоча крізь радість в неї проглядав жаль непоправної втрати чоловіка.

У родини завжди були гарні стосунки і з племінницею Мариною, яка з чоловіком переїхала з Ясинуватої, бо там в 2014 році стало жити небезпечно через загрозу російського терору. Вони стали невід'ємною частиною сім'ї Кізілових.

Ми сидимо з пані Наталею у одному з дніпровських парків. Гарна літня погода не допомагає жінці покращити настрій. Спогади про загиблого чоловіка важким тягарем лежать на її серці. Раптом вона дістає з своєї сумочки стандартний аркуш у прозорому файлі.

- Це текст посту який Марина написала на своїй сторінці у Фейсбук зразу ж після загибелі Володі. Вони були не просто родичами, а справжніми приятелями, друзями, - пояснює жінка.

Беру до рук аркуш з рівними рядками комп'ютерного тексту. Намагаюся сповна зрозуміти сенс кожного слова:

«Я пишаюсь нашим Героєм, нашим найкращим для всієї родини. Він так багато, як ніколи розповідав про армію своєї молодості під час нашої останньої зустрічі, за півтора місяці до 24.02.2022р... Тепер я знаю про те, як можна по старому рубцю зробити нову рану. З того моменту, коли я залишилась без батька пройшло 26 років, але всі ці роки я відчувала чоловіче плече, обійми, чого так не вистачає дівчинці. І я мала за щастя, казати слово Тато, коли казала сестрі саме про її Тата. При кожному вимовлянні цього чарівного слова у мене завжди були окремі емоції. Я ніколи не думала, що моя рідна сестра(троюрідна по крові), відчує весь цей жах саме в такі роки!

Ми всі чекали повернення....»

Чим далі в часі від втрати свого коханого, друга, батька, діда і керманича їхньої родини, Наталя все гостріше згадує Володю як неймовірну людину безмежної доброти і любові.

На початку повномасштабної війни з росією Володя пішов до військкомату. Чекав на дзвінок звідтіля, наплічник з речами був вже наготові. І в березні 2022 року після телефонного дзвінка він поїхав захищати своє – родину, землю, сьогоднішнє і майбутнє нашої країни. Наталка ледве встигла провести його до військкомату, бо працювала. З того дня багато молилася, щоби Володя був живий.

Десь більше за рік Володимир приїхав на реабілітацію й під час зустрічі з дружиною у нього вирвалися слова: «Сонечко, я, мабуть, живий завдяки твоїм молитвам!» І ще тоді, в квітні 2024 року, він наодинці сказав дружині: «Зая, треба забирати тещу з Покровська... Хочу, щоби ти була не сама.»

Військова лексика лаконічна і по суті. Ось вони рядки офіційної справи загиблого героя: «Кізілов Володимир Валерійович (позивний Паганель) народився 04.11.1965 р. в м. Рубіжне Луганської обл. 1982 року закінчив СЗШ № 67 м. Дніпропетровська. У 1984-1986 рр. проходив строкову військову службу в лавах Збройних сил Радянського Союзу. На початку повномасштабної війни з росією з березня 2022 року добровільно став на захист України в ЗСУ. Учасник бойових дій, ветеран війни. Воював у складі 1-го штурмового батальйону 92 ОШБР окремого взводу зв'язку. Загинув 23 липня 2024 року в с. Малі Проходи Харківської обл. Проявляв стійкість і мужність у боях з ворогами».

Як безцінну родинну реліквію зберігає вдова героя спогади про нього від побратимів окремого взводу зв'язку першого штурмового батальйону 92-ї окремої штурмової бригади ЗСУ. Особливо теплі стосунки у Володимира Валерійовича склалися з приятелем на позивний «Полкіло». Того трагічного дня Володимир був з ним на позиції і загинув на очах побратима від ворожої авіабомби.

«Полкіло» пригадує : « Валерій Кізілов був надійною щирою людиною у звичайних бойових буднях, а в бою не боявся важких завдань, завжди був готовий підставити своє плече. Користувався повагою товаришів по зброї. Завдяки його баченню небезпеки ми завжди виходили з бою. Був цікавим співрозмовником. Я чув його розмови з родиною – це був приклад турботливого і люблячого чоловіка, батька, дідуся. Завдяки його настановам ми рухаємося вперед і будемо пам'ятати настанови і попередження Володі в нашій роботі. Слава Герою і вічна пам'ять воїну Володимире на віки!»

Моє спілкування із вдовою загиблого героя наштотує мене на думку про те, що здається побіля сильних і добрих людей, як правило, такі ж позитивні й щирі на гарні справи люди. Ось і Наталя хоча й переповнена гіркотою втрати найближчої людини напрочуд здатна до комфортного і приязного спілкування. Хоч кожному зрозуміло як не просто вести розмови про загибель чоловіка. А ще цілком випадково дізнався, що після сильна жінка попри біль втрати, уже у зрілому віці освоїла новий фах. Бо того вимагає її теперішнє життя.

З донею я ніколи не бачився. Але ось ці рядки, які вона передала менні як автору нарису багато про що свідчать.

«Тато – мій друг, моя підтримка, моя гордість, а тепер і мої сльози... Важко говорити в минулому, досі не вірю, що моєї чудової людини, – чуйної, найдобрішої і найріднішої – немає в моєму житті... Коли тато був на війні, завжди телефонував в гарному гуморі, посміхався і казав: «Зі мною тут нічого не трапиться, я більше переймаюся за хлопців, хоч би з ними все було добре!» Але трапилось те, у що й досі не віриться... Війна забрала тата від нас... Так хочеться почути рідний голос, побачити усмішку і міцно обійняти!.. Тепер це можна тільки уявляти, але я відчуваю

його поряд, як він підтримує мене і оберігає... Тепер він мій янгол-охоронець, дуже люблю його і сумую... Мій Тато – мій Герой!»

Дружина Володимира Наталя їздила 6 серпня 2024 р. до Харкова на упізнання чоловіка. Вона сказала: «В нас із Володею 7 серпня – річниця весілля, а я приїхала на побачення з ним, щоби упізнати... Це важко, дуже важко!.. Після похорону, не очікуючи від себе, я написала вірш-присвяту чоловіку, бо Володя при житті теж писав вірші... Його нагородили посмертно Орденом III ступеню «За мужність», наказ Президента № 880 від 25.12.2024 р. Похований 13 серпня 2024 року у м. Дніпрі на Краснопільському військовому кладовищі. Вічна тобі пам'ять, мій любий!».

Слава Україні та її Героям!

«Добрі справи «Бористену»

Гарний спогад залишить серпнєве засідання Координаційної ради з питань утвердження української національної і громадянської ідентичності Дніпровської міськради. Хоча б з тієї причини, що його учасники так стимулювали чергове значуще рішення сесії міськради. А саме: визнати дату заснування нашого міста не за імперсько-советськими наративами, а саме з української державницької позиції. Таким чином, цього річ місто Дніпро святкує 500 років зі свого заснування! Також варто зазначити, що свою руку до цієї події доклала і редакція нашого щомісячника. На деяких її попередніх засіданнях редактор щомісячника «Бористен», Ю член Координаційної ради Фідель Сухоніс порушував важливість приведення до фактичного історичного періоду дату заснування нашого міста. І ось історична правда взяла гору!

Влас. інформ.

ІВАНЕНКО Валентин Васильович (14.01.1948 – 02.07.2026)

Другого липня 2026 р. після тяжкої хвороби відійшов у за-світи Валентин Васильович Іваненко – видатний український історик, доктор історичних наук (1991), професор (1991), Заслужений діяч науки і техніки України (1998), дійсний член Української академії історичних наук (1999) та АН вищої школи України з відділення «Історія» (2006), проректор з гуманітарних питань та виховної роботи (1999– 2004), з науково-педагогічної роботи у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді (2004–2019), директор Центру гуманітарних проблем освіти та виховання молоді ДНУ (2019–2024), багаторічний завідувач кафедри (1986–2014), професор кафедри східноєвропейської історії (2014–2024) історичного факультету Дніпровського національного університету ім. Олеса Гончара. Народився Валентин Васильович Іваненко 14 січня 1948

р. у м. Дніпропетровськ (нині – м. Дніпро) в родині службовців. Усе своє свідоме життя пов'язав із Придніпров'ям, а професійне – з Дніпровським національним університетом ім. Олеся Гончара, де пройшов усі щаблі фахового зростання – від студента до проректора.

В. В. Іваненко належав до плеяди авторитетних, впливових та сильних особистостей. Він зробив вагомий внесок у вдосконалення освітнього процесу, розбудову системи виховання молоді та створення нормативної бази гуманітарно-виховної роботи університету. Творча спадщина ученого-історика налічує кілька сотень наукових, науково-популярних, навчально-методичних та публіцистичних праць. Це монографії, збірники документів та матеріалів, наукові статті, навчальні посібники й підручники, курси та конспекти лекцій, матеріали й тези доповідей на наукових конференціях, читаннях та «круглих столах», методичні посібники, настанови тощо. Валентин Васильович особливо багато зробив для вивчення міжнародних зв'язків України 1920–1930-х рр., соціально-політичної історії радянського періоду та репресивної політики комуністичного тоталітарного режиму на території Дніпропетровщини. З 1992 р. він плідно працював науковим керівником обласної серії книг «Реабілітовані історією», а з 1993 р. – ініціював і очолив наукові читання з аграрної історії, присвячені пам'яті професора Д. П. Пойди. В. В. Іваненко приділяв велику увагу підготовці кадрів вищої кваліфікації, з 2004 р. і впродовж тривалого часу очолював спеціалізовану вчену раду по захисту кандидатських і докторських дисертацій з історичних наук у ДНУ ім. Олеся Гончара, підготував наукову школу з понад 20-ти кандидатів та двох докторів наук. Учений активно сприяв популяризації історичних знань, був членом редколегій низки видань, зокрема журналу «Бористен».

До останніх днів свого життя Валентин Васильович Іваненко вболівав за долю України, рідного університету, історичного факультету та кафедри. Його відхід у вічність – величезна втрата для всієї української освітньо-наукової спільноти, Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара, численних колег та учнів. Глибоке співчуття висловлюємо рідним та близьким, адже Валентин Васильович був люблячим сином, чоловіком, батьком та дідусем. Світла пам'ять...

Доктор історичних наук, професор Сергій Світленко
Фото взято з: <https://www.dnu-history.com.ua/news/svitla-pamyat/>

ХРИСТИЯНСЬКА СТОРІНКА
ПРОВІДНИК РУБРИКИ - почесний доктор теології Леонід Якобчук

Біблія і мистецтво

Хочу звернутися до теми про біблійні сюжети в сценічному втіленні і розглянути такі випадки у світовій опері. Маю надію, що наша нова тема допоможе нам краще пізнати Біблію через її передання у літературі, музиці, на сцені.

Яскравим прикладом втілення релігійного сюжету в театрі стала опера Шарля Гуно «Фауст» написана з мотивами поеми Йогана Гьоте «Фауст». В опері і poemі йдеться про боротьбу добра і зла, про протистояння сатани і Бога.

Щось схоже з історією Йова. Бог дозволив випробувати віру Йова на площині лиха. Але у

цій опері сатана діє з власної ініціативи. Отож старий вчений Фауст, який пізнав усі науки, дуже розчарований у житті і має намір покінчити самогубством. Але чує приємний спів за вікном, починає вагатися і у саме у цю мить до нього приходить сатана в образі Мефістофеля і пропонує йому молодість в обмін на його душу після смерті. Фауст погоджується і саме так починається його знайомство з чарівною дівчиною Маргаритою. Мефістофель допомагає Фаустові спокусити Маргариту коштовностями і залицанням, також і Маргариту він намовляє до гріховного побачення.

Врешті стається чимало прикростей. Фа-

уст покидає вагітну Маргариту, вбиває її брата. Маргарита засуджена до смертної кари за вбивство немовляти. Мефістофель приводить Фауста до камери ув'язненої Маргарити, пропонує їй втекти. Але Маргарита відкидає Фауста та сатану і помирає з молитвою на устах. Сатана і Фауст западають у пекло, а душу Маргарити забирають ангели до неба. Щоправда, дехто був схильний пояснювати, що сатана, як і у випадку Йова, теж діяв з відома Бога, тому Бог простив Фаустові його гріх і душу його теж узяли до неба.

Бог милостивий, любов Його безмежна і він прощає грішників, які каються. Так було з царем Давидом, з іншими біблійними персонажами.

На біблійні теми писали опери і музичні твори відомі композитори. У 1863 році в Петербурзі поставили оперу Олександра Серова «Юдита». В основу її покладено апокриф, тобто неканонічну книгу Старого Завіту такої ж назви. У ній йдеться про подвиг юдейки, яка побралася у ворожий табір і вбила провідника ворожого асирійського війська Олоферна. Партію цього вояка співав уславлений бас Федір Шаляпін.

Книга Юдити - второканонічна книга, що входить до книг Старого завіту. Написана близько 150 року до нашої ери івритом, можливо у Єрусалимі. Красива вдова Юдита йде неозброєна у військовий табір асирійського провідника Олоферна та стинає йому голову його ж мечем. Такою дією Юдита фактично відіграє роль Мойсея та спасає ізраїльський народ від знищення. Її сміливий вчинок не стає звеличуванням вбивства, лише вимушеним війною вчинком для врятування свого народу. Автор навчає, що жодна людська потуга не може завдати шкоди Ізраїлеві, доки він зберігає вірність Закону.

Про біблійну жінку написав оперу «Рут» Михайло Іполітов-Іванов у 1887 році. Опера має пролог, у якому розповідається про вдову Наомі та її невісток. Далі йдуть три акти. У першому під час жнив Вооз виявляє свою милість до чужинки Рут, в другому Рувим, який мав би взяти шлюб з вдовою, щоб успадкувати землю, відмовляється від шлюбу, поступаючись Воозові. В третьому акті люди вже святкують весілля.

У Біблії Книга розділена на чотири

розділи та містить 85 віршів. Перший розділ розповідає про голод у Землі Ізраїлю, через який Елімелех з своєю дружиною Ноемою і двома синами відправляються в Моав. Там сини одружуються з моавитянками Рут і Орпі. Через якийсь час Елімелех і два його сини помирають. Ноема залишається з двома невістками. Коли Ноема вирішує повернутися в Ізраїль, Рут залишається з нею. У Вифлеємі Рут збирає колоски, залишені після жнив на полі Вооза, далекого родича Ноеми. Вона відкриває Воозу, що він доводиться їй родичем. Вооз викупив право на одруження з Рут і спадщину Елімелеха у більш близького родича. Рут народжує Воозу сина Оведа, онуком якого стає цар Давид.

Книга Рути є ще одною повчальною історією про те, що найпевнішим порятунком у скрутній ситуації є покластися на Бога. Рут є праматір'ю Сина Давидового Ісуса, в родоводі якого, серед небагатьох жінок, значиться і її ім'я. Отже, сюжет опери точно повторює біблійну книгу.

З Старого Завіту узяв тему опери «Мойсей і Аарон» композитор Арнольд Шонберг, який помер у Каліфорнії, не закінчивши цей твір. У ньому теж автор дотримується біблійного сюжету. Є незгасний куш, є голос Бога, який передано через шестиголосий хоровий спів. Мойсей йде на гору Синай, де спілкується з Богом, а коли повертається, то застає свій народ у поклонінні ідолам.

У цій опері Мойсей постійно чується зле від того, що народ вірить у єдиного Бога лише коли стається чудо. Так не повинно бути. Бог творить чудеса, але Бог не є чаклуном, не є чарівником, покликаним постійно творити якісь дива. Ми діти Божі і варто порівняти нас з Отцем, який теж може чинити приємні несподіванки своїм дітям, але головним для нього є опіка і збереження дітей від різних небезпек, підготовлених сатаною.

Варто згадати також музичну драму Рішарда Штрауса «Соломія», у якій Ірод на прохання Соломії наказує стратити Івана Хрестителя. Каміл Сенс-Санс написав оперу «Самсон і Даліла». Це теж відома біблійна історія. Самсон - ізраїльський богатир, який прославився у війнах з филистимлянами. Любов до филистимлянки Даліли погубила Самсона. Дізнавшись, що сила героя полягає в його довгому волоссі, вона під час сну обстригла йому волосся

і зрадила в руки филистимлян. Мучителі вивели Самсона на всенародну наругу в свій язичницький храм. Самсон уперся в стовпи руками і зрушив їх з місця. Будівля обрушилася. Під руїнами будівлі загинули всі филистимляни, а з ними і Самсон. Треба сказати, що Самсон був назоресем, тобто віданим Богові, А назореї не стригли волосся. Його остриження було символом його гріха – одруження з чужинкою.

Перейду до музичних творів. Два хори написав Модест Мусоргський: «Ісус Навин» для солістів, хору і фортепіана. Текст узятो з однойменної книги Біблії. Другий твір «Поразка Сеннахериба» для солістів, хору і оркестри за Книгою пророка Ісаї. Ось уривок з першого твору: «Ізраїлю, не спи, твій ворог підступний; спокус жінок Ханаана не сприймай. Ти сильний рукою Єгови, і рід нечестивих розсій по землі. Бог Авраама тобі в тому захист повіки. Бог Авраама, Бог Якова погубить ворога».

Відома кантата Сергія Танеєва «Після прочитання псалма» за мотивами 49-го Псалма. Цю кантату вважають вершиною творчості Танеєва і художнім заповітом. Ось уривок: «Є дар безцінний. Дар, потрібний Богу твоєму, ти з ним прийди. І, примиренний, Я всі дари твої прийму. Мені потрібне серце чистіше від золота. І воля в праці міцна. Мені потрібен брат, що любить брата, потрібна правда на суді!». Це пряме утвердження Христової заповіді про любов до ближнього!

Композитор Георг Гендель залишив нам «Месію» - ораторію для солістів, хору і оркестра на основі текстів з Книги пророка Ісаї, Євангелії від Луки, Матвія та Івана, з Псалтира, Книги Йова, Першого послання до коринтян апостола Павла. Ось як там співають: «Се Діва в утробі прийме і Сина народить. Дадуть Йому ім'я Емануїл, З нами Бог. Зійди на високу гору, благочесний Сіоне! Посиль голос твій, Єрусалиме! Посиль, не бійся; скажи містам Юдеї: от Бог ваш! Повстань, світись, Єрусалиме, бо настало світло твоє, і слава Господня зійшла над тобою».

Хочу ще розповісти про ораторії Йозефа Гайдна «Сотворення світу» і «Сім останніх слів Спасителя на хресті». Це 1798 рік. Текст першої з них побудований на початкових розділах Книги Буття і 19-го та 145-го псалмів. Сюжет оповідає про сотворення світу, райське життя Адама і Єви до гріхопадіння. Коли Гайдн писав

ораторію, то щодня падав на коліна з молитвою, щоб Господь дав йому сили завершити її. Друга композиція складається з введення, сонат на кожне звертання Ісуса з хреста і останньої сонати «Землетрус».

Я нагадаю ці вислови за Євангелією від Луки, Марка та Івана: «Отче, відпусти їм, бо не знають, що чинять вони!», «Поправді кажу тобі: ти будеш сьогодні зо мною в раю!», «Прагну!», «Звершилося!», «Боже Мій, Боже Мій, нащо Мене Ти покинув?», «Отче, у руки Твої віддаю Свого духа!».

Фелікс Мендельсон-Бартольд написав цикл з трьох ораторій на сюжети з Біблії: «Ілія» - це Четверта книга царств, «Павло» - про перетворення Павла з гонителя християн у апостола Христового та «Христос». Також цей композитор написав твір «Страсті», оснований на євангельських текстах про страждання і хресну смерть Ісуса. Подібні твори залишили також Йоган Себастьян Бах («Страсті по Матвію» і «Страсті по Йоанну»), Гендель, Пендерецький, інші композитори.

Деякі твори написані ніби за біблійними сюжетами і здобули велику популярність, але засуджені діячами церкви і навіть забороняються владою. Такі сталося з рок-оперою Лойда Вебера «Ісус Христос суперзірка», забороненою у Білорусі, і оперою Вагнера «Тангейзер», забороненою у Новосибірську в Росії.

Моя думка така: подібні твори пишуть невіруючі люди для невіруючих людей, особливо для молоді. Вони приваблюють глядачів незвичним модерним сюжетом і музикою. Хоча опера Вагнера зовсім не про Христа, це постановники втулили туди Спасителя. На мою думку, віруючим дивитися такі вистави не варто, але й забороняти їх не варто. Заборонене завжди вабить людей, вабить молодь. У цих випадках віруючим християнам, служителям Церкви, варто вдатися до тлумачення справи, до розповіді про справжнього Ісуса Христа, Його земне служіння, розп'яття і воскресіння. Такі роз'яснення можливі навіть перед виставою або у приготованих летючках. А інші згадані сьогодні твори слухати чи дивитися вистави можна, вони лише розширюють наші знання про Євангелію, про апостолів і нашого Спасителя. Не цурайтеся здобутків християнської культури, залучайте до неї інших.

Рембрандт. «Фауст»

Наша Церква

*Видання благословив Патріарх УПЦ КП Філарет.
Бюлетень відіграє важливу роль в регіоні та Україні по
наверненню населення до духовних витоків нації та
релігійності. Виходить з вересня 2002 року. З грудня
2018 року додаток називається «Наша Церква»*

Релігійний додаток часопису "Бористен"

№58 (2026)

Митрополиту в Києві ОНУФРІО
та всім ієрархам, духовенству і мирянам,
які перебувають з ним

Владики і отці, брати і сестри!

У день Успіння Пресвятої Богородиці, молитовно покладаючи надію на Її заступництво, спрямування і допомогу в усякій добрій справі, бажаю поновити заклик від імені Православної Церкви України до Вас, владико, до ієрархів, духовенства і вірних, які визнають Вас своїм Предстоятелем: заради блага і утвердження православної християнської віри в Україні, заради Церкви Христової, заради захисту істини від намагань спотворити її – невідкладно розпочати діалог.

Протягом тривалого часу з різних причин як церковного походження, так і більшою мірою зовнішнього, мирського, Православна Церква в Україні зазнавала поділів.

Десятиліттями ієрархи, духовенство та українські вірні наполегливо просили нашу Матір-Церкву, Велику Христову Церкву в Константинополі – Вселенський Патріархат про допомогу і вирішення проблем. Адже лише вона і ніяка інша інституція, окрім можливо Вселенського Собору, що не мав своїх зібрань з давнього часу, не могла змінити той скорботний стан поділів і протистояння, в якому перебувала Церква України.

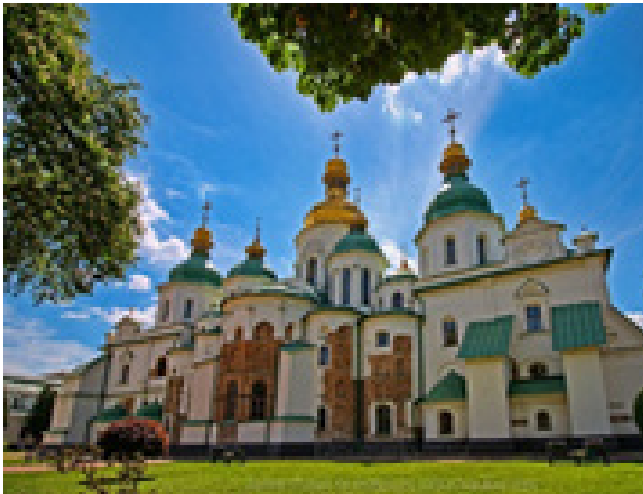
І за милістю Божою 2018 року після подання багатьох звернень і апеляцій, завдяки твердим і канонічно обґрунтованим, сповненим материнської любові та жертвовного служіння рішенням Його Всесвятості Вселенського Патріарха Варфоломія та Святого і Священного Синоду Вселенського Патріархату, всіх право-

славних, які беззаконно з боку церковної влади Москви були піддані так званим відлученням і покаранням – всіх їх сукупно було відновлено як таких, що мають відповідний сан і беззаперечно належать до повноти Церкви Христової, маючи своє в ній служіння.

На цій твердій основі Його Всесвятістю Вселенським Патріархом Варфоломієм було скликано Об'єднавчий Собор у храмі Святої Софії в Києві 15 грудня 2018 р., куди були покликані всі православні архієреї, і про що кожен з них, в тому числі і Ви, владико, були письмово сповіщені.

Канонічні правила визначають, що участь у Соборі Церкви – не право, але обов'язок єпископа. І бувши належно покликаним, єпископ має прийти на Собор. На жаль з різних причин не всі покликані прийшли. Однак канонічне право також визначає, що відсутність когось з покликаних на Соборі без належної причини не може бути перешкодою для соборної роботи і рішень. Саме так відбулося зі Святим і Великим Собором Православної Церкви на Криті, куди не прибули деякі з покликаних, але це не зупинило його успішної праці.

Собор у Святій Софії 15 грудня 2018 р. ухвалив всі рішення, для яких був зібраний, і створив тверду канонічну основу для того, щоби єдина вже Православна Церква України, як Помісна, отримала, як вона цього і просила та бажала протягом багатьох років, Томос про автокефалію від Його Всесвятості Вселенського Патріарха Варфоломія.

Канонічним правом і порядком загалом, а також Томосом зокрема визначено, що всі православні церковні інституції в межах України мають бути в організаційній та юрисдикційній єдності, як одна і єдина Помісна Православна Церква. Однак з великою скорботою та болем ми всі є свідками того, що в першу чергу через позицію Патріархату Москви частина православних не почула ще заклику єдності, спрямованого до них, і не виконала цього обов'язку – бути єдиними. Але і серед тих українських православних, хто ще не перебуває в родині Православної Церкви України, зростає число бажаючих досягти цієї єдності.

Водночас, за тією ознакою, яку дає нам Сам Господь, вказуючи, що дерево пізнається за плодами – весь світ бачить, що Патріархат Москви виявився глибоко отруєний псевдо-релігійним вченням «русского міра», отруйним і смертоносним плодом якого стала нинішня страшна війна Росії проти України. Війна диявольська і безбожна, яку патріарх Москви назвав священною та благословив російського правителя і військо на всі ті злочини, які вони зробили і продовжують робити на нашій землі.

Тому, пізнавши вже явним і беззаперечним чином, що і корінь, і плід «русского міра» є злими – для всякого, хто істинно бажає зберегти чистоту Православ'я і хто дбає про благо Церкви має бути зрозумілим, що від цього зла слід віддалятися і не мати з цією темрявою жодної спільності.

Відтак, твердо і неухильно тримаючись цих засад, ми знову і знову звертаємося до Вас владико, і до всіх наших православних братів і сестер, але в першу чергу – до єпископів і священників, бо на них покладено більшу від-

повідальність, як свідчить про це Писання – із закликом без всяких попередніх умов розпочати діалог про єдність.

Ми знаємо, що раніше з Вашого боку були оголошені три вимоги щодо такого діалогу, а саме – щоби ми відкинули рішення Вселенського Патріархату і щоби ми не чули прохань від тих, хто приймає ці рішення і бажає бути єдиними, як Православна Церква України. Але з об'єктивних і незалежних від нас підстав ми не можемо погодитися з такими вимогами, бо вони суперечать істині та означали би для нас зречення від Бога, Який подав нашим ієрархам і кліру благодать священства, і від Церкви Христової, яка руками і працею Вселенського Патріарха благодіяла Україні.

Тому ми з любов'ю просимо Вас та ієрархів, які з Вами – погодитися розпочати наш діалог без попередніх умов. Саме так, без попередніх умов, розпочинався діалог, який благословив та підтримував блаженної пам'яті Митрополит Київський і всієї України Володимир і який Патріархат Москви зруйнував. Нехай всі, кому справді дорогою є пам'ять митрополита Володимира – візьмуть у цьому його за приклад.

Тож, ніколи не полишаючи у справі подолання церковних розділень надії на Бога, на заступництво Богородиці та всіх святих, попри те, що всі наші численні раніше зроблені звернення до Вас і до тих, хто з Вами, щодо діалогу залишилися без відповіді – знову звертаюся до Вас, владико, і до всіх, хто тепер є з Вами, та прошу не залишити цього звернення, цієї простягнутої до вас руки, без конструктивної відповіді.

Це звернення я роблю публічно, закликаючи у свідки Повноту Православ'я і український народ. Нехай Бог благословить добру справу успіхом!

*З молитвою про Вас –
Епіфаній,*

*Митрополит Київський і всієї України,
Предстоятель Православної Церкви
України*

15 серпня 2024 р.